

Ліки зцілюють тіло, а книга - душу

БІБЛІОТЕРАПЕВТ

№ 7/8 (130/131) 2025

Видається з 1 жовтня 2014 року

Сайт Наукової бібліотеки libr.knmu.edu.ua

Архів «Бібліотерапевта» <http://repo.knmu.edu.ua/bibliotherapevt>

ЗМІСТ

ХАРКІВ МЕДИЧНИЙ

Нове ім'я на топонімічній карті Харкова:
в'їзд Олександра Плітаса

Л. Скрипченко.....С. 4-5

ЧАС ЧИТАТИ

До Дня пам'яті захисників України

Т. Бабак.....С. 7

ПОДОРОЖНИК

Мандрівка в Шотландію: Единбург
(частина 2)

І. Киричок.....С. 9-13

ФОТОПОГЛЯД

Лист до Харкова

І. Фурса.....С. 15

ЛАТИНА НАВКОЛО НАС

Латина — не мертва

О. Литовська.....С. 17

ХРОНІКА ПОДІЙ

Липень-серпень 2025 у світлі подій

О. Русанова.....С. 19

ХАРКІВ МЕДИЧНИЙ

НОВЕ ІМ'Я НА ТОПОНІМІЧНІЙ КАРТІ ХАРКОВА: В'ЇЗД ОЛЕКСАНДРА ПЛІТАСА

Останнім часом перейменування топонімів відбувається у багатьох містах України. Для когось це «лише назви», але для більшості українців такі кроки є відновленням національної гідності. У Харкові також триває процес повернення справжньої історичної пам'яті. У межах оновлення топонімичного простору місто продовжує перейменовувати вулиці на честь видатних українців. Так, за розпорядженням Харківської обласної військової адміністрації від 26 липня 2024 р., в'їзд Братський у Салтівському районі Харкова отримав нову назву — в'їзд Олександра Плітаса. Ім'я українського військового діяча, лікаря та санітарного сотника Армії УНР, вихованця медичного факультету Харківського університету добре відоме дослідникам визвольних змагань 1917–1921 рр. Це перейменування є важливим, бо

вшановує тих, хто виборював незалежність і водночас стояв на сторожі людського життя.

Олександр Савич Плітас народився 15 липня 1896 р. у станиці Костянтинівській на Донщині в родині грецького походження. Середню освіту здобув у Ростові-на-Дону, де закінчив гімназію. Навесні 1919 р., під час більшовицької навали на Україну, він навчався на останньому семестрі медичного факультету Харківського університету (нині — Харківський національний медичний університет, ХНМУ). Як староста Олександр входив до складу Комітету студентського самоврядування. Після захоплення Харкова більшовиками всіх членів Комітету було розстріляно, і лише О. Плітасу пощастило урятуватися, оскільки в той час його не було вдома.

Олександр Плітас залишив Харків і приєднався до повстанців отамана Юрка Тютюнника. Згодом із цього загону сформували 4-ту Київську дивізію Армії УНР, де він служив дивізійним лікарем. Разом із побратимами Олександр пройшов переможні й трагічні випробування. У війську він опікувався організацією санітарної служби, рятував поранених, підтримував бойовий дух. За участь у Зимовому поході 1918–1920 рр. Олександра Савича відзначено високими нагородами — Залізним хрестом Ар-

Орден Залізного Хреста

мії УНР та Хрестом Симона Петлюри. Цими відзнаками нагороджували лише найвідданіших борців за Україну.

У 1921 р. разом із дивізією О. Плітас вирушив у Листопадовий рейд як керівник військового шпиталю при штабі Повстанської армії. Під час бою біля села Чайківка молодий лікар виявив особливий героїзм, допомагаючи пораненим. Цей похід закінчився трагедією — під селом Базар загинули 359 воїнів. Лише дивом докторові Плітасу вдалося

Олександр Савич Плітас

врятуватися й повернутися до таборів.

У 1922 р. Олександр Савич емігрував до Чехословаччині. Спершу працював у клініках при університеті, а вже у 1926-му закінчив медичний факультет у Празі. Наступного року О. Плітас став лікарем Української господарської академії в місті Подєбради, де лікував колишніх вояків УНР — тепер студентів. Попри мізерну платню, залишався там до 1934 р. Того ж року під криптонімом MUDr O. P. він підписав спогади про Другий зимовий похід в журналі «Гуртуймося». У 1935 р. О. С. Плітас розпочав приватну практику в містечку Жегунь біля Подєбрад. Але й далі безкоштовно лікував українців, які опинилися на чужині.

У 1938 р., щойно спалахнула боротьба за Карпатську Україну, Олександр Савич залишив свою власну лікарську справу та переїхав до міста Хуст. Там він працював повітовим лікарем, а згодом — в медичній службі Карпатської Січі. Разом із дружиною, лікаркою Зоєю Плітас, він організував і проводив курси для сестер-жалібниць. Коли почалися бої з угорським військом, Олександр Плітас створив польовий шпиталь і залишився поруч зі своїми пораненими, навіть тоді, коли Закарпаття вже захоплювали окупанти. Лише після падіння Хусту й угорської окупації лікар змушений був відступити: через Румунію, Югославію та Німеччину він повернувся до Чехії у 1939 р.

У 1940 р. лікар знову відкрив власну практику, цього разу в містечку Печки біля Подєбрад. Під час Другої світової війни німці змусили його працювати у зруйнованих бомбардуваннями

Гамбургу та Гельзенкірхені (1943). Напередодні кінця війни він повернувся до Чехії, проте опинився в таборі в Регенсбурзі, де працював на різних посадах протягом 4-х років. Окрім лікарської діяльності, Олександр Плітас викладав на сестринських курсах і читав лекції з соціальної гігієни для студентів Українського технічно-господарського інституту в Подєбрадах та слухачів матуральних курсів при ньому. Він також організував Спілку українських лікарів у Баварії та очолював її до свого переїзду до Америки у 1949 р.

У США доктор працював у туберкульозному шпиталі в Меріленді, брав участь у діяльності Українського лікарського товариства Північної Америки.

Олександр Савич Плітас помер 27 квітня 1958 р., похований на православному кладовищі Святого Андрія в Саут-Баунд-Бруці (духовний центр українського православ'я в Америці, штат Нью-Джерсі).

Могила Олександра Плітаса на цвинтарі у Саут-Баунд-Бруці

Перейменування в'їзду в Харкові на честь Олександра Плітаса — не лише зміна назви топоніму. Для нашого міста це нагода підкреслити власну роль у формува-

ні національної пам'яті. Харків у житті О. Плітаса посідав особливе місце. Тут він здобував професійний досвід лікаря, працював серед місцевої інтелігенції, був причетний до українського громадського руху. У місті, яке в ті роки було одним із центрів політичного й культурного життя, Олександр Савич поєднував медичну практику з активною участю у національно-визвольній боротьбі.

Сьогодні, у часи повномасштабної війни, приклад життя Олександра Плітаса є взірцем для нового покоління українських медиків. Пам'ять про видатного українця є цінною, бо надихає студентів, які зараз здобувають вищу освіту і водночас долучаються до волонтерського руху. Українські лікарі сьогодні знов на передовій — у шпиталях, на стабілізаційних пунктах, у прифронтових містах. Як і 100 років тому, вони рятують життя захисників, часто ризикуючи власним.

Український лікар Михайло Завальняк, відомий як перший автор спогадів про діяльність Спілки українських лікарів у Чехословаччині, з повагою розповідає багато років тому: «Україні Олександр Плітас присвятив усе своє життя. Його треба поставити, як світлий приклад для всіх українців з крові і кості».

Список використаної літератури:

1. Бойчак М. П. Українські лікарі за кордоном (Польща 1920 – 1924, Чехословаччина 1922 – 1940 рр.) // М. П. Бойчак, Р. М. Лякіна. – Київ : Медінформ, 2009. – 190 с.
2. Завальняк М. Організація українських лікарів у Чехословацькій Республіці в 1922–1945 рр. / М. Завальняк // Лікарський вісник. – 1958. – Ч. 10. – С. 23-28.

ЧАС ЧИТАТИ

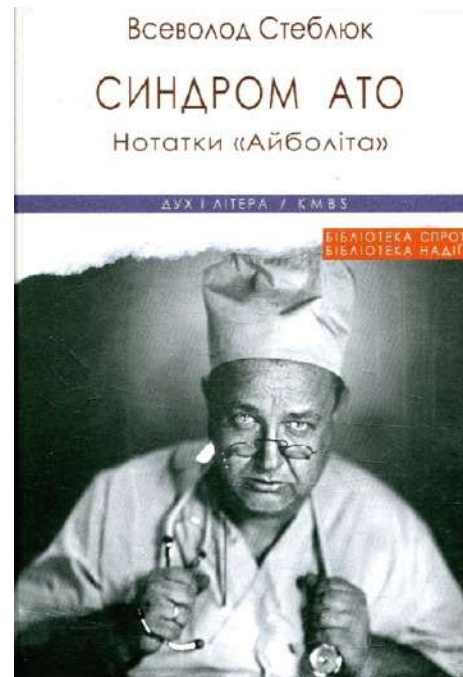
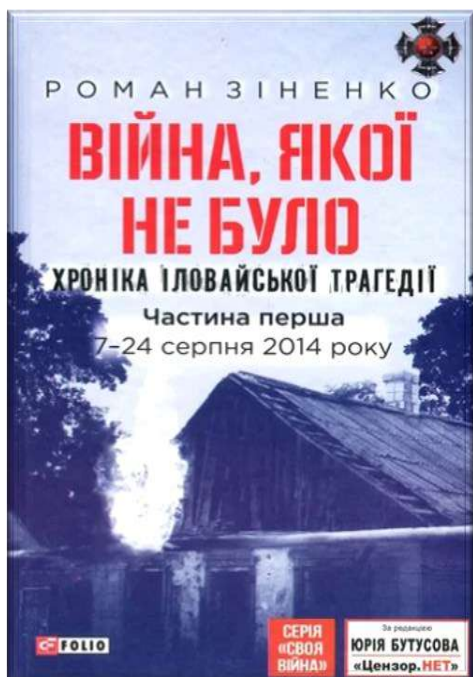

ДО ДНЯ ПАМ'ЯТІ ЗАХИСНИКІВ УКРАЇНИ

29 серпня — День пам'яті захисників України. Ми вшановуємо мужність і жертвність тих, хто віддав своє життя за свободу та незалежність України. Пам'ять про них — наш обов'язок і наша сила.

Книги, які ми пропонуємо до прочитання — не просто сторінки історії. Це голоси очевидців, лікарів, воїнів, добровольців, які бачили війну зблизка й зберегли для нас правду. Вони свідчать про біль і втрати, але водночас про незламність духу та віру в Україну.

Ми рекомендуємо ці видання як знак подяки і пошани до тих, хто захищав і продовжує захищати нашу державу. Нехай ці книги стануть нагадуванням, що свобода має високу ціну, а пам'ять про героїв житиме в серцях наступних поколінь.

Роман Зіненко — колишній морський піхотинець і доброволець батальйону «Дніпро-1» — у серпні 2014 року пережив те, що згодом назвуть Іловайським пеклом. Він вийшов із нього живим, аби засвідчити правду.

Його книга «Іловайський щоденник» — одна з перших відвертих розповідей про війну на Сході. Це не художня вигадка, а чесна й болісна мова спогадів. Автор не намагається прикрасити події, не замовчує гіркого, а лише прагне максимально точно передати те, що бачив і відчував.

Цей щоденник — не лише про війну, а й про людську стійкість, про пам'ять, яка не дозволяє забути ціну свободи.

Ця книга — не просто дослідження, а спроба відтворити одну з найтрагічніших сторінок новітньої історії України. В її основі — спогади близько сотні учасників Іловайських подій: від добровольців до командирів сектору «Б». Автор крок за кроком збирає свідчення, перевіряє факти, аналізує сотні публікацій, світлин та відео.

У результаті постає картина, яка раніше була прихованою від суспільства: біль, героїзм, зрада й незламність українських воїнів. Попри масштабність проведеної роботи, багато питань і досі залишаються без відповіді. Але книга нагадує нам: правда має бути почутою, а пам'ять про полеглих — збереженою.

Розповідь лікаря, професора, полковника поліції Всеволода Стеблюка — про кілька місяців 2014 року, коли Україна переживала найгостріші бої. З травня по вересень він був у самому серці подій, які назвали «Антитерористичною операцією».

Його слова — не сухі факти, а щира сповідь. Вони звучать як свідчення людини, яка бачила і смерть, і незламну силу духу. Як лікар, він рятував життя там, де панували хаос і вогонь. Як очевидець, він залишив чесний документ епохи, пропущений крізь власне серце.

Ця історія нагадує нам: війна — це не лише дати й зведення. Це долі людей, біль і надія, які мають залишитися в пам'яті назавжди.

ПОДОРОЖНИК

МАНДРІВКА В ШОТЛАНДІЮ: ЕДИНБУРГ (ЧАСТИНА II)

(Продовження)

Нове місто. Цей район Единбургу бере початок з XVIII століття, побудований у стилі неокласицизму, з широкими прямими вулицями і світлими кам'яницями з вапняку. Серед визначних місць: **Вулиця Принцес** (Princes Street) — головна торгова вулиця з магазинами, ресторанами та кав'ярнями, центральним парком **Сади на вулиці Принцес** (Princes Street Gardens), фешенебельним **готелем Балморал** (The Balmoral). До речі, там, у номері 552 відома Джоан Роулінг в 2007 році дописала останню частину книги «Гаррі Потер і Дари смерті». На цій вулиці знаходиться **пам'ятник Вальтеру Скотту** відомому

шотландському письменнику, що створений в неоготичному стилі і розташований поблизу залізничного вокзалу Еденбург-Веверлі (Edinburgh Waverley), названого на честь його роману, висотою 61 м (це найбільший пам'ятник письменнику у світі).

Королівський ботанічний сад Единбургу (Royal Botanic Garden Edinburgh), заснований в 1670 році, одне з найдивовижніших місць на Землі, сад відомий своєю унікальною колекцією рослин (13,3 тис. видів) та оранжереями (до речі, перед входом до саду прийшлося старанно витирати підшви взуття об спеціальну гумову подушку з дезінфікуючим розчином, яка лежить на порозі).

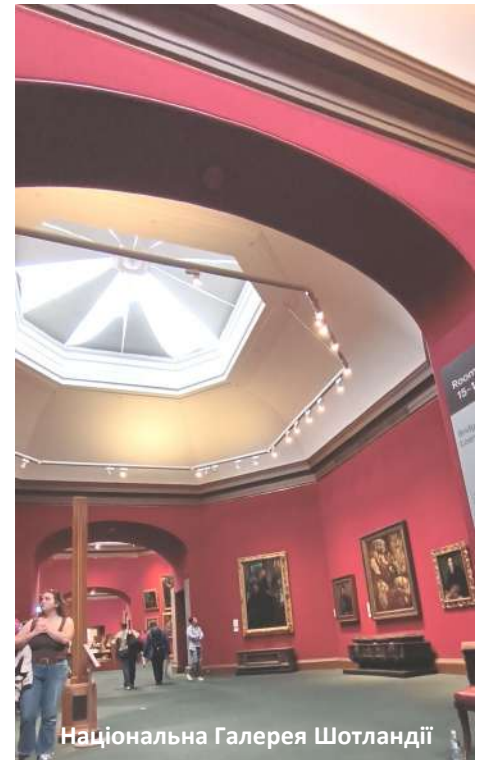
Національна галерея Шотландії (National Gallery of Scotland) — найстаріша в країні, розташована в центрі Единбургу на штучному пагорбі Маунд, що об'єднує Старе і Нове місто, вона зберігає значні колекції мистецтва, має інклюзивний простір.

Пам'ятник Вальтеру Скотту

Національний ботанічний сад

Національна Галерея Шотландії

Національна Галерея Шотландії

Національний музей Шотландії

Національний музей Шотландії (National Museum of Scotland), заснований в 1780 році, має

Національний музей Шотландії

Національний музей Шотландії

найбагатшу та всеосяжну колекцію експонатів з історії, культури та природи не тільки Шотландії, а й інших країн (16 галерей). До речі, в музеї серед експозицій ми побачили ігрові локації для дітей та дорослих. Варто зазначити, що ці культурні центри безкоштовні для відвідувачів.

В Единбурзі знаходяться **Національна бібліотека Шотландії** (National Library of Scotland) та **Центральна бібліотека Единбургу** (Edinburgh Central Library), проте історія бібліотек — це окрема тема для майбутньої розповіді.

У північній частині Единбургу, на узбережжі Ферт-оф-Форт, розташований район **Лейт (Leith)** — портове серце столиці Шотландії. Лейт — колишнє самостійне місто

Лейт набережна

й головний порт міста який зберіг власний характер попри офіційне приєднання до столиці у 1920 році. Його історія насичена подіями: саме тут висадилася Марія Стюарт після повернення з Франції, тут вирували облоги XVI століття та розквітала портова торгівля XIX століття.

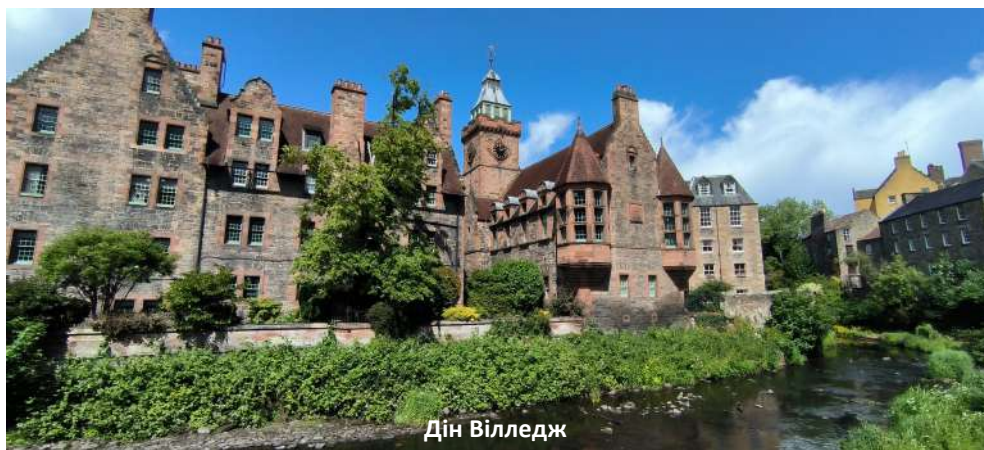
Довгий час Лейт мав славу робітничого району з непростою репутацією, але кінець XX століття став точкою перелому. Старі склади й доки перетворилися на ресторани, креативні простори та готелі, а набережні The Shore стали одними з наймальовничіших у місті.

Лейт, готель-човен Ocean Mist Leith

Сьогодні Лейт — це поєднання морської спадщини та сучасної культури, тут пришвартована колишня королівська яхта Britannia, вирує життя на Leith Walk, цей район ввійшов у світову культурну мапу, адже тут історія порту зустрічається з енергією сучасного мистецтва, а море й досі визначає ритм життя.

І ще про одне місце, дуже затишне, хочу розповісти. У самому серці Единбурга, за кілька хви-

Дін Вілледж

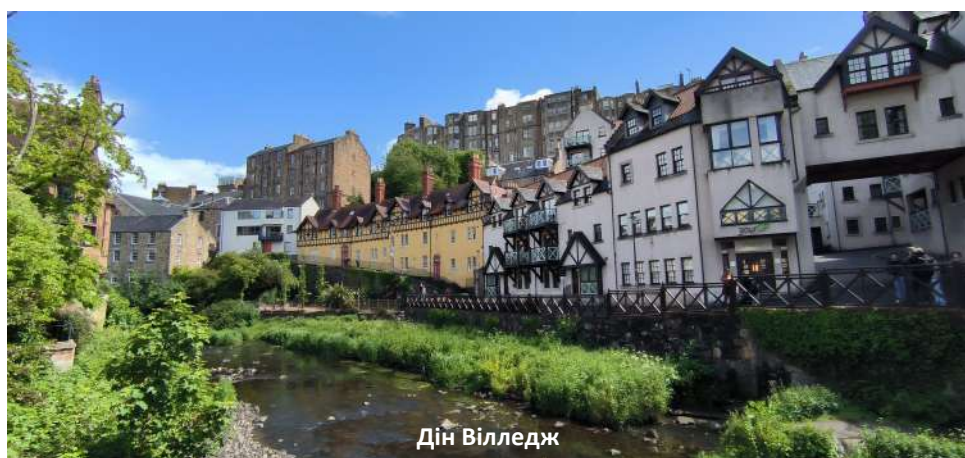
лин від гомінкої Вулиці Принцес, ховається інший світ – **Дін Вілледж (Dean Village)**. Його назва походить від старошотландського *dene*, що означає «глибока долина». І справді, це місце розташоване під мостом, у мальовничій улоговині над річкою Water of Leith, яка протягом століть визначала його життя.

Історія Дін Вілледж сягає ще XII століття (перша письмова згадка датується до 1145 року), коли

Дін Вілледж

король Давид I передав місцевий млин абатству Holyrood. Відтоді долина стала осередком борошномельної справи: у XVII столітті тут працювало понад десять во-

Дін Вілледж

дних млинів, що забезпечували хлібом увесь Единбург. Кам'яні будинки зберегли рельєфи із зображенням колосків і млинових жорен – ніби нагадування про головне заняття жителів.

Проте з розвитком промисловості у XIX столітті значення старих млинів зникло, а саме поселення поступово занепало. На початку XX століття Дін Вілледж виглядав забутим і занедбаним куточком міста. Лише у 1970-х роках розпочалося його відродження: старі споруди реставрували, перетворивши на житлові будинки, а вузькі вулиці знову наповнилися життям.

Сьогодні Дін Вілледж – це тиха й зелена оаза, де історія поєднується із сучасністю. Величний міст Томаса Тельфорда, ошатний

житловий комплекс Well Court, павільйон St Bernard's Well та вікторіанське кладовище зберігають пам'ять про минулі епохи. Водночас річкова стежка Water of Leith Walkway веде мандрівників далі, до сучасних галерей і міських кварталів.

Дін Вілледж – приклад того, як забуті промислові осередки можуть перетворитися на місця натхнення й відпочинку. Тут час ніби сповільнюється: шум міста стихає, а старовинні камені розповідають історію праці, занепаду й відродження.

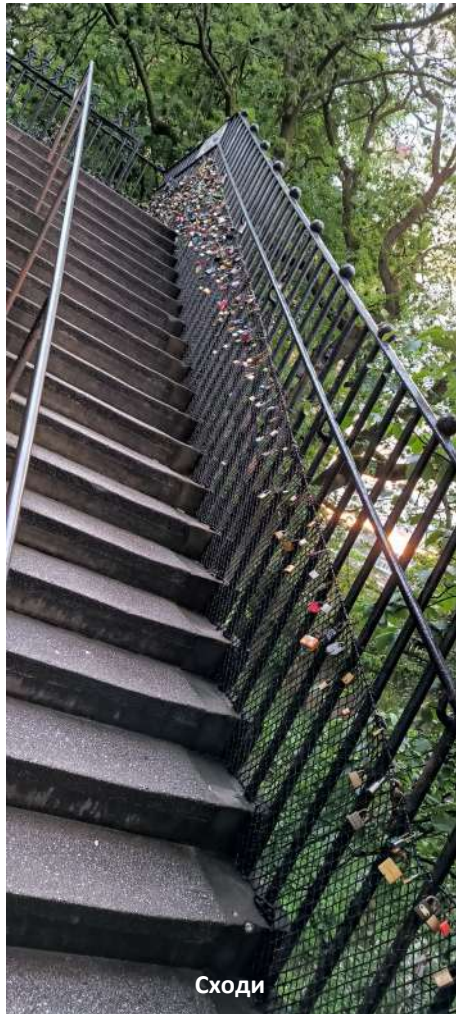

Дін Вілледж, панорама з мосту

Гуляючи Единбургом, насолоджуючись краєвидами та досліджуючи особливості міста, ми звернули увагу на його багаторівневу структуру. У першій частині своєї розповіді я вже згадувала, що Единбург будувався на серії пагорбів. Вважають, що саме задля з'єднання побудов та районів, будівельники створювали містки, тераси та штучні платформи, які дозволяли «перестрибнути» через яр або пагорб — це й дало початок вулицям на різних рівнях.

З'єднує Старе і Нове місто Північний міст (North Bridge) — він проходить високо над залізничним вокзалом Единбург-Веверлі і має під собою не одну вулицю. Це класичний приклад багаторівневої інфраструктури: ти можеш стояти на мосту й дивитися вниз на інші вулиці або навіть дахи будинків. Як у Старому, так і в Новому місті є багаторівнева структура, хоча в останньому вона менш хаотична та більш спланована.

Гуляючи по Единбургу, ми постійно то піднімалися сходами вгору, то спускалися ними вниз,

Сходи

здавалося, що це місто нескінченних сходів. Цікаво, що в певних місцях будинки мають вхід з одного боку на п'ятому поверсі, а з іншого — на першому, бо збудовані на схилах. Тому часто здається, що ти або «внизу» міста, або над якоюсь іншою частиною. Деякі вулиці мають вигляд амфітеатру.

Единбург — єдине місто у Європі, де можна пройти над, під і крізь інші вулиці, будівлі й двори в центрі міста. Це не просто багаторівневність — це вертикальна історія!

Вивчаючи місто, у мене з'явилося відчуття, що воно чимось схоже з нашим Харковом. І знаєте чим? Лавочками! Проте є одна відмінність — практично всі вони з меморіальними табличками, присвяченими певним особам, як то: *W. Gordon Smith 1928-1996. For my dashing husband who swept me of my feet to a rollercoaster life of happiness. Together always. Jay.* (В. Гордон Сміт 1928–1996. Моєму чарівному чоловікові, який підкорив мене і подарував нам життя, сповнене щастя та захопливих злетів. Завжди разом. Джей) або: *In memory of Agnes Johnston. A loving wife, mother, nan and sister. She never took life for granted and was grateful for every single day. «Please let the light that shines on me, shine on the ones I love»* (Світлій пам'яті Агнес Джонстон. Люблячій дружині, матері, бабусі та сестрі. Вона ніколи не сприймала життя як належне й була вдячна за кожен день. «Нехай світло, що сяє на мене, осяє й тих, кого я люблю»). Пам'ять про людей у повсякденному вирії життя міста. Це дуже зворушливо...

Сходи

Багаторівневність Единбургу: краєвид з вул. South Bridge на вул. Cowgate нижче рівнем

І на останок ще декілька цікавих фактів про Единбург:

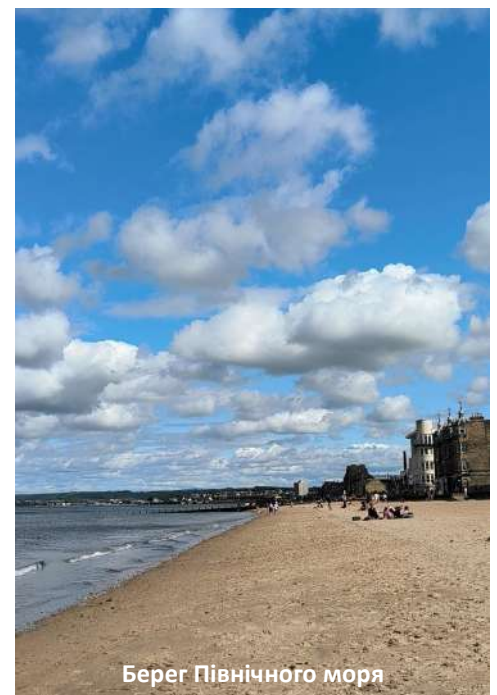
- * В Единбурзькому замку зберігався легендарний Камінь коронації шотландських королів — Камінь Долі (Stone of Destiny), який викрадали англійці, але в 1996 році камінь повернули до Шотландії.
- * У місті існують будинки з двома адресами: у Старому місті є будинки, де вхід на одному боці — на першому поверсі, а з іншого — вже на четвертому, що є наслідком забудови на крутих схилах.
- * У місті є штучна гора The Mound, утворена з тисяч тон землі, вивезеної під час будівництва Нового міста. Зараз там знаходиться Національна галерея.
- * Тут є підземелля Mary King's Close — ціла вулиця була замурована під час епідемії чуми у XVII столітті. Її "заморожений у часі" вигляд досі можна побачити на екскурсіях, і вона має репутацію одного з найбільш привидних місць. Единбург вважають однією з наймістичніших столиць Європи — тут поширені легенди про привидів, відьом і таємничі явища, через що його називають «столицею паранормального».

- * Один з найвідоміших символів Единбургу — скайтер'єр Ґрейфраєрс Боббі, який у XIX столітті став символом собачої вірності: пес 14 років охороняв могилу господаря-поліцейського до самої своєї смерті. Його підгодовували містяни, а коли нависла загроза усунення Боббі як бездомної собаки, лорд-мер Единбургу, сер Вільям Чемберс, щоб захистити його, доручив виготовити для нього спеціальний нашійник із гравіруванням «Ґрейфраєрс Боббі від Лорд-мера, 1867, дозволено». Боббі поставили пам'ятник, і вважається, що торкання до його носа приносить удачу, хоча це дуже шкодить пам'ятнику — його постійно реставрують.
- * Тут була вперше у світі клонувана тварина з клітин іншого дорослого організму — знаменита вівця Доллі народилася в Единбурзькому університеті 5 липня 1996 і прожила 6 років. Вона виставлена у Національному музеї Шотландії.
- * Відомі творці «Острова скарбів» і «Шерлока Холмса» — Роберт Луїс Стівенсон та Артур Конан Дойл — родом з Единбургу, обидва надихалися містом для своїх творів.
- * Єдина ніч, коли в місті офіційно дозволено святкувати з феєрверками до ранку — шотландський Новий рік (Гогманай), який супроводжується концертом, вогнями й парадом факелів.
- * Щоліта в Единбурзі проходить найбільший мистецький фестиваль у світі Fringe Festival і місто стає театральною столицею планети, де проходять понад 50 000 вистав та перформансів просто неба. Безумовно, за таку коротку по-

їздки неможливо обійти всі видатні й цікаві місця Единбургу, я спробувала згадати хоча б основні, де ми встигли побувати. Взагалі контраст між темним Старим містом та світлим Новим дуже відчутний, наче подорож у часі. Проте гармонійне поєднання цих двох контрастних історичних територій, що мають велику кількість видатних будівель, неймовірних і стародавніх історій надає Единбургу унікальності. Обидві території разом з частиною Вест-Енду в 1995 році внесені до списку Світової спадщини ЮНЕСКО.

У нас було лише 4 дні на знайомство з Единбургом, його цікавими вулицями, музеями, бібліотеками, знаковими місцями, у компанії крилатих господарів міста — чайок... і Північним морем.

У нас було цілих 4 дні мандрівки, сповнених сонцем, вітром і дощем, втому після пішохідних прогулянок до стану, коли вже не відчували ніг, але і неймовірними враженнями та емоціями, які залишаться в пам'яті яскравими незабутніми спогадами про столицю Шотландії.

ФОТОПОГЛЯД

ЛИСТ ДО ХАРКОВА

Привіт, мій любий Ха!

Пишу тобі цього літа, коли сонце щедро обіймає твої вулиці, а дні здаються довгими і безтурботними. Я бачу тебе, як ти поєднуєш минуле і сьогодення: ось величні старі будівлі, що дивляться на сучасні проспекти, а ось затишні парки, де можна сховатися від спеки. Ти вмієш бути гучним, і тихим, бурхливим і спокійним.

Твоя природа — окремих вірш, написаний сонячним світлом. Я бачу твої ріки, які нагадують мені срібні стрічки. Зелені

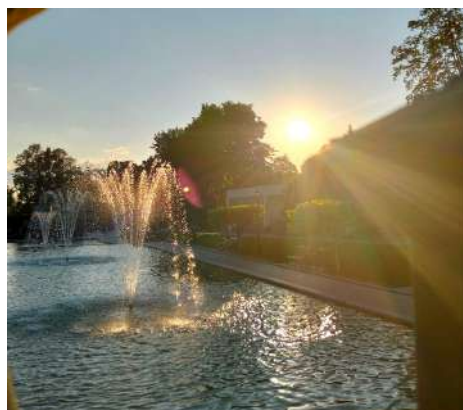
оази — Лісопарк, Стрілка, Сад Шевченка, Центральний парк та Саржин Яр — дарують прохолоду й спокій. Кожен сквер, кожна алея, кожен струмок — це ніби зелені легені міста, які дихають життям і нагадують, що посеред міської метушні завжди можна знайти оазис гармонії.

Але найбільше в тобі вражає дух. Він невидимий, проте відчувається у кожному кроці, у кожному подиху твого літнього повітря. Це дух незламності та надзвичайної любові. Ти продовжуєш

жити, розквітати і дарувати тепло, попри все. Навіть коли над тобою нависли темні хмари, ти залишаєшся містом, сповненим сили. Ти ніби шепочеш: "Ми не здамося".

І це так вражає: бачити, як місто може бути одночасно таким ніжним і таким стійким. Це літо для тебе — не просто сезон, а продовження боротьби, сповненої надії.

Дякую тобі, мій Харкове, за те, що ти є. За твою незламність. За те, що продовжуєш бути домом.

ЛАТИНА НАВКОЛО НАС

Latina
vici
ad
sano
imperera
sana
Veni
aspers
iacta
potentia
Alea
Divide
Lingua
Non
Amor
corpore
astra
nocere
Per
Primum
Scientia
vidi
sine
Mens
caecus
noli
medicina
et

ЛАТИНА – НЕ МЕРТВА

Salvete, sodales! Вітаю, друзі!

У вересні першокурсники розпочинають свою подорож у все-світ медичного знання. З перших кроків навчання в медичному університеті стає зрозуміло, що у цьому всесвіті є своя, досить специфічна, форма комунікації. Вона навіть буде здаватися знайомою, та все одно чогось не вистачатиме. Для повноцінного розуміння професійного коду потрібен ключ. Цим ключем є латинська мова. І так, вона зовсім не мертва!

Латиною просякнута наша повсякденність. Вступники почали студентське життя у Харківському національному медичному університеті, їх привітав ректор

та декани, вони стали першокурсниками. Майже всі ці слова мають латинське походження (окрім харківський): з латини *studens* – той, хто навчається; *patio* – народ; *medicina* – і так зрозуміло; *universitas* – єдність людей; *rector* – правитель; *decanus* – командир підрозділу, що складається із десяти людей; *cursus* – біг, маршрут (ми не просто так згадували подорож).

Не думайте, що латинська мова дотична лише до освіти. Ви щодня стикаєтеся із нею: Р.М. на годиннику – це *post meridiem* (після полудня), чатбот на основі штучного інтелекту від Google Gemini – з латини «близнюки», бренд «Nivea» перекладається як сніжно-білий, а назва «Volvo» по-

ходить від *volvere* – котитися. І це лише кілька прикладів.

Вже незабаром кожному студенту буде зрозуміло, що вертебрологія опікується хребцями (*vertebrae*), очевидним стане зв'язок між головою (*caput*) та декапітацією, капітеллю й капучіно, загадкове OS у довідці офтальмолога виявиться лівим оком (*oculus sinister*), а таємниче Rp. у рецепті означатиме *Recipe* – «візьми».

Латина для студента – ключ до медичного коду. А із знанням професійної мови навігація у всесвіті медицини виявиться значно легшою і цікавішою. Зичу успіхів на шляху до нових відкриттів!

Veni, vidi, vici — прийшов, побачив, переміг

Contra spem spero — без надії сподіваюся

Primum non nocere — насамперед не шкодити

Bene dignoscitur, bene curatur — чим краще розпізнається, тим краще лікується

ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ 2025 У СВІТЛІ ПОДІЙ

МАГІЯ ПЕТРИКІВСЬКОГО РОЗПИСУ: ЛІТНІ АРТТЕРАПЕВТИЧНІ СЕСІЇ В ХНМУ

Упродовж липня-серпня 2025 року арттерапевтичні сесії під назвою "Магія Петриківського розпису" об'єднали різні спільноти Харкова, даруючи учасникам моменти гармонії та творчого натхнення.

3 липня наша бібліотека гостинно відчинила свої двері, щоб колежанки з університетських бібліотек міста відчували магію Петриківського розпису. В атмосфері творчого натхнення та єднання 24 учасниці мали змогу проявити свою майстерність та креативність, малюючи квітку-цибулину — основний і найпоширеніший елемент цього давнього мистецтва.

18 липня простір для творчості знову об'єднав студентів, викладачів, співробітників та їхніх дітей у єдину натхненну родину. Учасники опановували навички розпису, вчилися працювати з традиційним для «Петриківки»

пензликом — "кошачкою". Поки дорослі зосереджено творили, діти насолоджувалися власним "free style". Захід підтвердив, що поєднання творчості та дружньої атмосфери має чудовий терапевтичний ефект.

22 серпня відбулася чергова арттерапевтична сесія. Вона вкотре підкреслила, що у просторі арттерапії народжується особлива атмосфера — щира, тепла й натхненна, яка допомагає кожному відкритися та знайти внутрішню гармонію. Усі сесії організовані за підтримки Профспілки ХНМУ, проведені директоркою бібліотеки Іриною Киричок

та її заступницею Оксаною Крассуковою.

З нагоди **Дня медичного працівника 27 липня** Профспілка працівників охорони здоров'я Харківської області відзначила Почесними грамотами членів Первинної профспілкової організації працівників ХНМУ.

Серед нагороджених — директорка нашої бібліотеки Ірина Киричок, яка очолює постійну комісію з питань культурно-масової, спортивної роботи та оздоровлення.

Щиро вітаємо пані Ірину та всіх колег! Бажаємо нових професійних і громадських звершень!

КОНТАКТИ:

м. Харків,
пр. Науки, 4

e-mail: oa.rusanova@knmu.edu.ua

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Киричок І.В. (головний редактор)

Русанова О.А. (відповідальний редактор)

Красюкова О.О. (редактор)

